

ЗАКОН О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Законом о високом образовању утврђују се циљеви, принципи, организација и финансирање високог образовања у Републици Српској, услови и начин обављања дјелатности, одговорност, право и обавезе надлежних органа у овој области, установљавају органи за спровођење закона и међународних обавеза, утврђује начин осигурања квалитета, као и друга питања од значаја за обављање дјелатности високог образовања у Републици Српској.

Дјелатност високог образовања

Члан 2.

Високо образовање је дјелатност од посебног друштвеног интереса за Републику Српску, (у даљем тексту: Република).

Члан 3.

У сврху реформе и развоја високог образовања, овај закон установљава принципе и стандарде пружања високог образовања у Републици, у складу са стратешким циљевима европског подручја високог образовања изражене у Декларацији европских министара високог образовања из Болоње (1999. године) и другим релевантним прописима у Републици Српској и Босни и Херцеговини, као и међународним документима.

Циљеви високог образовања

Члан 4.

Основни циљеви високог образовања су:

- а) стицање, развијање, заштита и преношење знања и способности, посредством наставе и научноистраживачког рада и тиме доприношење развоју способности појединаца и друштва;
- б) пружање могућности појединцима да под једнаким условима стекну високо образовање и да се образују током читавог живота; и
- в) успостављање и развијање сарадње у високом образовању.

Принципи високог образовања

Члан 5.

Дјелатност високог образовања заснива се на следећим принципима:

- а) академске слободе и академска самоуправа;
- б) аутономија високошколске установе;

- в) јединство наставе и научноистраживачког, односно умјетничког рада;
- г) отвореност према јавности и грађанима;
- д) уважавање хуманистичких и демократских вриједности европске и националне традиције;
- ђ) усклађивање са европским системом високог образовања и унапређивање академске мобилности наставног особља и студената;
- е) поштивање људских права и грађанских слобода, укључујући забрану свих видова дискриминације;
- ж) учешће студената у управљању и одлучивању, посебно у вези са питањима која су од значаја за квалитет наставе;
- з) равноправност високообразовних установа без обзира на облик својине, односно на то ко је оснивач;
- и) обезбјеђивање квалитета и ефикасности студирања;
- ј) концепту цјеложивотног образовања;
- к) афирмацији конкуренције образовних и истраживачких услуга ради повећања квалитета и ефикасности високошколског система.

Нивои високог образовања

Члан 6.

- (1) У смислу овог закона, високо образовање јесте образовање након средње школе које води до међународно признатог степена високог образовања.
- (2) Високо образовање организује се у три циклуса:
  - а) први циклус води до академског звања завршеног додипломског студија [the degree of Bachelor] или еквивалента, стеченог након најмање три или највише четири године студија након стицања свједочанства о завршеној средњој школи, који се вреднује са најмање 180 односно до 240 бодова, европски кредитни трансферни систем (EUROPEAN CREDIT TRANSFER SYSTEM), (у даљем тексту: ECTS);
  - б) други циклус води до академског звања магистра или еквивалента, стеченог након завршеног додипломског студија, и траје једну или двије године, а вреднује се са 60 односно 120 ECTS бодова, и то на начин да у збиру са првим циклусом представља 300 ECTS бодова; и
  - в) трећи циклус води до академског звања доктора или еквивалента, и траје три године, а који се вреднује са 180 ECTS бодова.
- (3) Из одредаба става 2. овог члана изузет је студиј медицине у првом циклусу који се вреднује до 360 ECTS бодова.
- (4) Један семестар студија носи 30 ECTS бодова у сваком циклусу.

Звања која се стичу у високом образовању

Члан 7.

- (1) Завршетком степена првог циклуса стиче се право на одређену академску титулу, односно стручно звање у одређеној области.
- (2) Завршетком степена другог циклуса стиче се академска титула и звање магистар или еквивалента за одређену област.
- (3) Завршетком степена трећег циклуса стиче се академска титула и научно звање доктор наука за одређену област.

(4) У међународном промету и у дипломи на енглеском језику коју је стекао, студент из става 1. овог члана је носилац дипломе првог универзитетског степена (bachelor), назив који је стекао студент из става 2. овог члана је носилац дипломе другог универзитетског степена (master), а назив који је студент стекао из става 3. овог члана је носилац дипломе трећег универзитетског степена (Ph.D), односно одговарајући назив на језику на који се диплома преводи.

(5) Листа звања из одговарајућих области и скраћенице стручних, академских и научних назива утврђују се Правилником о коришћењу академских титула, стицању научних и стручних звања.

(6) Правилник из става 5. овог члана доноси Влада Републике Српске (у даљем тексту: Влада).

(7) Изузев звања која се додјељују у виду почасних доктората наука (honoris causa), не могу се додјељивати звања која нису предвиђена овим законом и Правилником о коришћењу академских титула, стицању научних и стручних звања.

Приступ високом образовању

Члан 8.

(1) Приступ високом образовању имају сва лица која су завршила четворогодишњу средњу школу у Републици и Босни и Херцеговини (у даљем тексту: БиХ), као и ученици који су завршили средњу школу у иностранству.

(2) Ученици који су средњу школу завршили у иностранству, доказ о завршеној школи, свједочанство или диплому, подносе високошколској установи, а која је претходно нострификована у Министарству просвјете и културе Републике Српске (у даљем тексту: Министарство).

(3) Биће признато свједочанство или диплома која показује ниво образовања који се суштински не разликује од образовања у Републици и БиХ и који носиоцу даје право да се пријави на универзитет или полаже пријемни испит на универзитету у датој страној земљи.

Члан 9.

(1) Високошколска установа утврђује, у складу са законом, критеријуме и начин на основу којих се обавља класификација и избор кандидата за упис (успјех у претходном образовању, врста претходног образовања, посебна знања, вјештине или способности и сл.).

(2) Кандидат за упис на студије првог циклуса полаже пријемни испит или испит за провјеру склоности и способности.

(3) Редосљед кандидата за упис на студије првог циклуса утврђује се на основу општег успјеха постигнутог у средњем образовању и резултата постигнутих на пријемном испиту или испиту за провјеру склоности и способности, на начин и у поступку предвиђеним општим актом високошколске установе и конкурсом.

(4) На студије другог и трећег циклуса кандидат се уписује под условима, на начин и по поступку предвиђеним општим актом високошколске установе и конкурсом.

Члан 10.

Странац се може уписати на студиј под истим условима као и држављанин Републике односно Босне и Херцеговине.

Члан 11.

Пристап високом образовању неће бити ограничен директно или индиректно, на основу пола, расе, сексуалне оријентације, физичког или другог недостатка, брачног стања, боје коже, језика, вјероисповијести, политичког или другог мишљења, националног, етничког или социјалног поријекла, везе са неком националном заједницом, имовине, рођења, година или неког другог статуса.

II – ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Врсте високошколских установа

Члан 12.

(1) Високошколске установе су универзитети и високе школе.
Назив "универзитет":

а) ограничен је на високошколску установу која се бави и наставним и истраживачким радом, која нуди академске степене сва три циклуса, са циљевима који укључују унапређење знања, мисли и школства у Републици, образовни, културни, друштвени и економски развој, промоцију демократског друштва и постизање највиших стандарда наставе и истраживачког рада и

б) односи се на високошколску установу која нуди студиј у најмање пет студијских група, испуњава друге услове у складу са законом, и за коју је спроведен поступак акредитације и лиценцирања.

(2) Назив "висока школа":

а) ограничен је на високошколску установу која је акредитована за давање диплома и степена првог циклуса, са циљевима који укључују припрему и обуку појединаца за стручни, економски и културни развој и промоцију демократског друштва и постизање високих стандарда наставе и учења и

б) односи се на високошколску установу која нуди студиј првог степена у најмање једној студијској групи (групи сродних академских дисциплина), испуњава друге услове у складу са законом, и за коју је спроведен поступак акредитације и лиценцирања.

(3) Под називима високошколских установа и њихових организационих јединица могу иступати у правном промету само високошколске установе које имају дозволу за рад и које су уписане у судски регистар, у складу са овим законом, посебно са одредбама које се односе на оснивање, организациону структуру и укидање ових установа.

Научни институти и друге научноистраживачке установе и организације

Члан 13.

(1) Ради унапређивања научноистраживачког рада, универзитет у свом саставу може имати научне институте и друге научноистраживачке установе и организације.

(2) Институт или друга научноистраживачка установа из става 1. овог члана може остваривати дио акредитованих студијских програма дипломских академских и докторских студија на универзитету, у складу са статутом, односно општим актом универзитета.

Члан 14.

Ради комерцијализације резултата научноистраживачког или умјетничког рада, високошколска установа може бити оснивач центра за трансфер технологије, иновационог центра, пословно-технолошког парка и других организационих јединица, у складу са законом.

Оснивање и престанак рада високошколских установа

Члан 15.

(1) Високошколску установу може основати Република, домаће правно или физичко лице, као и страно правно или физичко лице заједно са домаћом високошколском установом, у складу са овим законом.

(2) Назив високошколске установе одређује оснивач у складу са законом.

(3) Високошколска установа може обављати дјелатност у иностранству, уз сагласност оснивача.

Члан 16.

Акт о оснивању високошколске установе чији је оснивач Република, доноси Народна скупштина Републике Српске (у даљем тексту: Народна скупштина) на приједлог Владе Републике Српске (у даљем тексту: Влада).

Члан 17.

Високошколска установа може почети да ради и обавља своју дјелатност након добијања лиценце и акредитације.

Члан 18.

(1) Високошколска установа може почети да ради и обавља дјелатност ако испуњава прописане организационе, кадровске, просторне, материјално-техничке услове, ако посједује библиотеку и информатичку опрему за извођење наставе и испуњава друге прописане услове.

(2) Високошколска установа испуњава кадровске услове за почетак рада и обављање дјелатности ако има у радном односу најмање једну половину од укупног броја наставника потребних за извођење наставе на обавезним наставним предметима за све циклусе које организује утврђеним наставним планом, осим на академији умјетности. Након доношења одлуке о оснивању

јавне високошколске уставнове, Министарство ће формирати Комисију матичара. Комисија матичара има задатак да успостави процедуре за почетак рада високошколске установе. Министарство ће донијети посебну одлуку о обавезама и начину рада Комисије матичара.

(3) Високошколска установа испуњава просторне услове за почетак рада и обављање дјелатности ако има одговарајући простор у сопственом власништву, а ако је оснивач Република, у сопственом власништву или власништву Републике.

(4) Високошколска установа обавља дјелатност високог образовања у сједишту или ван сједишта, ако има посебно одобрење Министарства.

(5) Ближе услове за оснивање и почетак рада високошколских установа и поступак за утврђивање испуњености ових услова прописује Влада, посебним општим актом.

Члан 19.

Високошколска установа за чије се оснивање не обезбјеђују средства из буџета Републике, дужна је да уз захтјев за добијање дозволе за рад достави и банкарску гаранцију за настављање и завршетак студија у случају престанка рада установе или престанка рада одређеног студијског програма, према планираном броју студената.

Члан 20.

(1) Оснивач високошколске установе формира експертску комисију са задатком да припреми елаборат о оправданости оснивања високошколске установе.

(2) Чланови експертске комисије су универзитетски наставници из научне и стручне области за коју се оснива високошколска установа.

(3) Елаборат о оснивању садржи доказе о оправданости оснивања високошколске установе и доказе да су испуњени прописани услови за оснивање и рад високошколске установе.

(4) Елаборат из става 1. овог члана оснивач подноси Министарству заједно са захтјевом за доношење рјешења о испуњености услова за почетак рада и обављање дјелатности високог образовања.

Члан 21.

(1) Министар просвјете и културе Републике (у даљем тексту: министар) формира комисију која треба да испита услове за почетак рада и обављање дјелатности високог образовања. Чланови комисије су универзитетски наставници из научне и стручне области за коју се оснива високошколска установа.

(2) На основу позитивног извјештаја комисије, министар доноси рјешење о испуњености услова за почетак рада и обављање дјелатности високог образовања. Након доношења акта о оснивању високошколске установе министар ће издати дозволу за рад.

Члан 22.

(1) Дјелатност високог образовања у Републици могу обављати само установе коју су за то добиле одобрење Министарства.

(2) Јавне исправе издате супротно ставу 1. овог члана од установе која обавља дјелатност високог образовања у Републици, а нема дозволу за рад на територији Републике, правно су ништаве.

(3) Просвјетна инспекција ће по службеној дужности забранити рад установи која обавља рад супротно ст. 1. овог члана.

Члан 23.

(1) Прије доношења акта о укидању јавне високошколске установе оснивач формира експертску комисију са задатком да припреми елаборат о оправданости укидања високошколске установе.

(2) Акт о укидању високошколске установе чији је оснивач Република, доноси Народна скупштина.

(3) У случају престанка рада јавне високошколске установе, оснивач је дужан да затеченим студентима омогући завршетак студија.

Статусне промјене

Члан 24.

Високошколска установа може вршити статусне промјене уз претходну сагласност оснивача, а ако је оснивач Република, уз сагласност Министарства.

III – ОБРАЗОВНА ДЈЕЛАТНОСТ

Организација студија

Члан 25.

(1) Високо образовање може се организовати као редовни студиј, ванредни студиј, образовање на даљину, или у комбинацији ова три начина студирања, у складу са законом, подзаконским актом и статутом високошколске установе.

(2) Високошколска установа, односно њене организационе јединице, у оквиру своје дјелатности могу обављати научноистраживачку, умјетничкостваралачку, експертскоконсултантску и издавачку дјелатност, а могу да обављају и друге послове из научног, стручног, истраживачког и умјетничког рада, под условом да се тим пословима не угрожава квалитет наставе.

(3) Високошколска установа, односно факултет или умјетничка академија, у оквиру своје дјелатности може реализовати програме образовања током цијелог живота ван оквира студијских програма за које је добила дозволу за рад.

(4) Услови, начин и поступак реализације програма из става 3. овог члана уређују се општим актом установе.

(5) Лицу које је савладало програм из става 3. овог члана установа издаје увјерење.

(6) Лице уписано на програм из става 3. овог члана нема статус студента, у смислу овог закона.

Члан 26.

(1) Високошколска установа дужна је да организује предавања и друге облике наставе за све студенте, осим при остваривању студијског програма на даљину.

(2) Ближи услови и начини остваривања студијског програма на даљину уређују се подзаконским актом и општим актом високошколске установе.

(3) Високошколска установа дужна је да на одговарајући начин информише студенте о начину, времену и мјесту одржавања наставе, циљевима, методама и садржајима наставе, о садржајима, методама, критеријумима и мјерилима испитивања, о начину обезбјеђивања јавности на испиту и начину остваривања увида у резултате, као и о осталим питањима од значаја за студенте.

(4) Обавезе високошколске установе у погледу начина организовања и времена одржавања облика студија и информисања студената о томе, уређују се општим актом високошколске установе.

(5) Наставници и сарадници у високошколској установи могу одржавати предавања и друге облике наставе на једном од језика конститутивних народа, по властитом избору.

(6) Студенти могу полагати испите на једном од језика конститутивних народа, по властитом избору.

Члан 27.

(1) Наставни предмети током студирања у правилу су једносеместрални.

(2) Наставни предмети могу бити обавезни, изборни и факултативни, што се утврђује наставним планом и програмом /студијским програмом/.

(3) Наставним планом студија у првом и другом циклусу утврђује се најмање 20, а највише 25 часова наставе седмично.

Обим студија

Члан 28.

(1) Обим студија изражава се збиром ECTS бодова.

(2) Сваки наставни предмет из студијског програма исказује се бројем ECTS бодова.

(3) Између различитих студијских програма може се вршити пренос ECTS бодова. Критеријуми и услови преношења ECTS бодова прописују се статутом високошколске установе, односно споразумом високошколских установа.

Члан 29.

(1) Збир од 60 ECTS бодова одговара просјечном укупном ангажовању студента у обиму 40-часовне радне седмице током једне школске године.

(2) Укупно ангажовање студента састоји се од наставе (предавања, вјежбе, практикуми, семинари и др.), самосталног рада, колоквијума, испита, израде завршних радова, добровољног рада у локалној заједници и осталих видова ангажовања.

Наставна година

Члан 30.

(1) Високошколска установа организује и изводи студије у току школске /наставне/ године која по правилу почиње 1. октобра и траје 12 календарских мјесеци.

(2) Школска година може се дијелити на:

а) два семестра, у којима настава траје 15 седмица;

б) три триместра, у којима настава траје 10 седмица;

ц) блокове, у укупном трајању од 30 седмица, чије се појединачно трајање утврђује општим актом високошколске установе.

(3) Настава појединачних предмета по правилу се организује и изводи у току једног семестра, једног триместра или једног блока, а најдуже у току два семестра или три триместра.

Наставни план и програм

Члан 31.

(1) Наставним планом се утврђује: трајање студија, наставни предмети и њихов распоред по годинама и семестрима, и број часова за разне облике наставе.

(2) Наставним програмом утврђује се садржај наставног предмета, начин извођења наставе и полагања испита, као и списак обавезних уџбеника, приручника и литературе на основу којих се полажу испити из тог наставног предмета.

(3) Степен првог циклуса и други програми који воде до дипломе које нуди високошколска установа, флексибилни су тако да омогућавају улазак и излазак у одговарајућим фазама, са додјелом ECTS бодова и/или квалификација, зависно од напретка који је појединачни студент остварио.

(4) Приликом формулисања правила, високошколска установа осигурава поштивање важећег европског система преноса кредитних бодова.

Студијски програм

Члан 32.

Студијски програм је скуп обавезних и изборних студијских подручја, односно предмета, са оквирним садржајем, чијим се савладавањем обезбјеђују неопходна знања и вјештине за стицање дипломе одговарајућег нивоа и врсте студија.

Члан 33.

(1) Студијским програмом утврђују се:

а) назив и циљеви студијског програма;

б) врста студија и исход процеса учења;

в) стручни, академски, односно научни назив;

г) услови за упис на студијски програм;

- д) листа обавезних и изборних студијских подручја, односно предмета, са оквирним садржајем;
- ђ) начин извођења студија и потребно вријеме за извођење појединих облика студија;
- е) бодовна вриједност сваког предмета исказана у складу са ECTS;
- ж) бодовна вриједност завршног рада исказана у складу са ECTS;
- з) предуслови за упис појединих предмета и групе предмета;
- и) начин избора предмета из других студијских програма;
- ј) услови за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија; и
- к) остала питања од значаја за извођење студијског програма.

(2) Измјене и допуне одобреног, односно акредитованог студијског програма које високошколска установа примјењује ради његовог усклађивања са организацијом рада и достигнућима науке и умјетности, не сматрају се новим студијским програмом.

Студијски програм за стицање заједничке дипломе

Члан 34.

(1) Студијски програм за стицање заједничке дипломе јесте програм који организују и изводе двије или више високошколских установа које имају дозволу за рад за одговарајући студијски програм.

(2) Студијски програм из става 1. овог члана може да се изводи када га усвоје надлежни органи високошколских установа које га организују.

Провјера знања

Члан 35.

Успјешност студената у савлађивању појединог наставног предмета континуирано се прати током наставе, на начин предвиђен наставним планом и програмом односно студијским програмом, у складу са статутом.

Испити

Члан 36.

(1) Испит се полаже у сједишту високошколске установе, односно у објектима наведеним у дозволи за рад.

(2) Високошколска установа може у складу са наставним планом и програмом, односно студијским програмом и статутом, организовати полагање испита ван сједишта, само ако је ријеч о испиту из наставног предмета чији карактер то захтијева.

(3) Испити положени супротно ст. 1. и ст. 2. овог члана не могу се признати и просвјетна инспекција ће их поништити по службеној дужности.

Члан 37.

Студент са тјелесним хендикепом има право да полаже испит на начин прилагођен његовим могућностима, у складу са статутом високошколске установе.

Члан 38.

(1) Студент полаже испит по завршетку наставе из тог наставног предмета, на начин предвиђен наставним планом и програмом, односно студијским програмом, у складу са статутом високошколске установе.

(2) Успјех студената на испиту изражава се оцјеном од пет (није положио) која се не уписује у индекс, до оцјене десет (одличан).

(3) Високошколска установа може поред овог, прописати и други, ненумерички начин оцјењивања.

(4) Статутом високошколске установе ближе се уређује начин полагања испита и оцјењивање на испиту, у складу са законом и подзаконским актима.

Члан 39.

(1) Испитни рокови су: јануарско - фебруарски, априлски, јунско - јулски и септембарско - октобарски.

(2) Испитни рок садржи у правилу два испитна термина.

(3) Изузетно, студент који није скупио најмање 60 ECTS бодова потребних за упис наредне школске године и коме је преостало да изврши обавезе на једном наставном предмету из студијског програма уписане године, односно семестра, да би скупио овај број ECTS бодова, може те обавезе извршити у накнадном року у складу са статутом.

Члан 40.

Послије три неуспјела полагања истог испита, студент има право да на лични захтјев полаже испит пред испитном комисијом.

Добровољни рад студената

Члан 41.

(1) Добровољни рад је рад студента без накнаде, који организује високошколска установа на пројектима од значаја за локалну заједницу који се вреднује у систему високог образовања.

(2) Услове, начин организовања и вредновање добровољног рада уређује високошколска установа општим актом.

Завршни рад и дисертација

Члан 42.

(1) Студијским програмом додипломских студија /први циклус/ може бити предвиђен завршни рад.

(2) Студијски програм дипломских академских студија /други циклус/ садржи обавезу израде завршног рада.

(3) Докторска дисертација је завршни дио студијског програма докторских студија, осим доктората умјетности који је умјетнички пројекат.

(4) Изузетно, докторат наука може да стекне лице са завршеним студијама медицине и завршеном специјализацијом и радовима објављеним у врхунским свјетским часописима, уз одбрану докторског рада.

(5) Број бодова којима се исказује завршни рад, односно завршни дио студијског програма, улазе у укупан број бодова потребних за завршетак студија.

(6) Начин и поступак припреме и одбране завршног рада, односно дисертације уређују се општим актом високошколске установе.

IV – ИНСТИТУЦИОНАЛНА АУТОНОМИЈА И ПРАВНИ СУБЈЕКТИВИТЕТ

Аутономија

Члан 43.

Високошколске установе уживају слободу у наставном и научноистраживачком раду унутар својих лиценци, без мијешања органа јавне власти.

Члан 44.

(1) Не може се ускратити или ограничити слобода високошколских установа да:

- а) иновирају пружање високог образовања у оквиру својих лиценци и
- б) нуде студијске програме за стицање вјештина потребних или корисних у сврху остварења циљева високог образовања.

(2) Посебним законом регулишу се питања научноистраживачког рада.

Члан 45.

Високошколске установе, у складу с одредбама овог закона, имају право да:

- а) изаберу своја управна и руководна тијела и одреде им мандат;
- б) уреде своје структуре и активности сопственим правилима у складу с овим законом, другим важећим законима и својим статутима;
- в) изаберу наставно и друго особље;
- г) примају студенте и одређују методе наставе и провјере знања студената;
- д) самостално развијају и примјењују наставне планове и програме и истраживачке пројекте;
- ђ) унутар расположивих финансијских средстава изаберу предмете који ће се предавати;
- е) самостално остварују наставну и истраживачку сарадњу и дјелатност са другим високошколским установама; и
- ж) додјељују звања професорима и другом особљу у складу са овлашћењима из овог закона.

Неповредивост простора

Члан 46.

(1) Објекти лиценцираних високошколских установа су неповредиви.

(2) Без одобрења ректора универзитета, директора високе школе или овлашћеног лица, полиција и други органи за гоњење и спречавање кривичних дјела немају приступ универзитету или високој школи.

(3) Изузетно, да би се спријечило кривично дјело или зауставило извршење кривичног дјела, могу се предузети неопходне мјере, с тим да се о предузетим радњама одмах обавијести управа универзитета односно високе школе.

Овлашћења високошколске установе

Члан 47.

(1) Финасирање јавних високошколских установа уредит ће се посебним законом.

(2) Осим ако законом није другачије прописано, свака лиценцирана јавна високошколска установа има пуни правни субјективитет у вези са оним питањима која су предмет овог закона, укључујући и овлашћење да:

- а) располаже и управља земљиштем и зградама које су у њеном власништву, у складу са законом и статутом установе;
- б) прима и управља средствима из било ког законитог извора;
- в) одређује и убире школарину и друге накнаде у складу са законом;
- г) запошљава особље;
- д) склапа уговоре за робу и услуге;
- ђ) установљава правне односе са студентима;
- е) оснива комерцијална предузећа у образовне и истраживачке сврхе;
- ж) улази у споразуме са другим високошколским институцијама у БиХ и иностранству;
- з) има друга овлашћења неопходна за ефикасно обављање својих функција.

(3) Високошколска установа статутом и општим актима уређује овлашћења из става 2. овог члана.

Новчана средства

Члан 48.

(1) Новчана средства добијена из буџета, властити приходи, наплаћене школарине, и новчана средства из других извора припадају високошколској установи и организационој јединици која их је остварила и троше се у складу са законом, статутом и усвојеним финансијским планом.

(2) Статутом високошколске установе и статутом организационе јединице прецизира се на који начин и у ком омјеру организациона јединица има академска и финансијска овлашћења и преузима одговорност унутар установе, и то тако да се прецизно воде и одреде приходи и расходи свих организационих јединица.

(3) Статутом организационе јединице регулише се отварање рачуна организационе јединице, начин наступа организационе јединице на тржишту, начин располагања новчаним средствима која организациона јединица оствари на тржишту, донацијама или на други начин изван буџетског финансирања а која припадају организационој јединици која их је остварила.

Накнада за школовање

Члан 49.

(1) Универзитет, односно факултет и висока школа стичу средства из накнаде за школовање (школарине).

(2) Одлуку о висини школарине на јавним високошколским установама за студенте који плаћају школарину, на приједлог високошколске установе утврђује Министарство.

(3) Одлуку о висини школарине на приватној високошколској установи утврђује ова високошколска установа.

(4) Високошколска установа дужна је да прије расписивања конкурса за упис нових студената објави висину школарине за наредну школску годину за све студијске програме за које врши упис.

(5) Школарином се утврђују трошкови студија за једну школску годину, односно за стицање 60 ECTS бодова.

(6) Школарина обухвата накнаду за услуге које високошколска установа пружа студенту на студију и у оквиру студијског програма.

Смјештај студената

Члан 50.

Високошколска установа може да организује смјештај и исхрану студената у складу са законом којим се уређује колективни смјештај и исхрана студената.

Статут

Члан 51.

(1) Статут је основни општи акт високошколске установе којим се уређују питања од значаја за обављање дјелатности установе.

(2) Статутом се ближе уређују:

- а) основи организације, органи и начин рада, управљања и руковођење високошколском установом;
- б) обављање истраживачког, научног, стручног или умјетничког рада;
- в) поступак избора у академска звања;
- г) начин оставирања права и обавеза особља и студента;
- д) организовање особља и студента;
- ђ) евиденција и
- е) друга питања од значаја за рад установе.

Члан 52.

(1) Статут високошколске установе доноси Сенат уз претходно прибављено мишљење управног одбора високошколске установе.

(2) Промјена статута високошколске установе врши се на начин и у поступку предвиђеним статутом високошколске установе.

(3) Сагласност на статут високошколске установе коју је основала Република, односно промјену статута, даје Министарство у року од 30 дана од дана пријема статута, односно промјене статута.

V – ОРГАНИЗАЦИЈА ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Организационе јединице

Члан 53.

(1) Универзитет има организационе јединице као што су факултети, академије, или научни институти, као и друге организационе јединице које изводе наставни, научноистраживачки и умјетнички рад у једном или више образовних и научних подручја, .

(2) Организација и надлежности организационих јединица ближе се утврђују статутом универзитета и статутом организационе јединице.

(3) Статут организационе јединице мора бити у складу са статутом универзитета.

(4) Факултети, академије, или научни институти из става 1. овог члана могу иступати у правном промету под називом високошколске установе чије су јединице и својим називом у складу са статутом високошколске установе.

Члан 54.

(1) Факултет је високошколска организација која као саставни дио универзитета организује и изводи универзитетске студије у једном или више подручја научних и стручних области.

(2) Факултет може оснивати и изводити студије у складу са овим законом.

Члан 55.

(1) Умјетничка академија је високошколска организација која као саставни дио универзитета организује и изводи универзитетске умјетничке студије те развија умјетничко стваралаштво и научноистраживачку дјелатност у подручју умјетности.

(2) Умјетничка академија може организовати и изводити стручне и умјетничке студије у складу са овим законом.

Органи у високошколској установи

Члан 56.

(1) Органи универзитета су:

- а) сенат,
- б) управни одбор,
- в) ректор.

(2) Органи високе школе су:

- а) управни одбор,
- б) сенат,
- в) директор.

(3) Високошколска установа може имати и друге стручне органе, односно органе за вођење пословања чије се оснивање, састав и надлежност уређује статутом или другим општом актом.

Члан 57.

Надлежност, број, састав, трајање мандата, начин избора и разрјешења, као и начин рада и одлучивања органа приватне високошколске установе уређује се статутом, с тим што се мора омогућити одговарајуће учешће представника академског особља и студената у доношењу одлука које су од њиховог интереса.

Управни одбор

Члан 58.

(1) Одговорност за пословање лиценциране јавне високошколске установе сноси управни одбор универзитета или високе школе.

(2) Управни одбор из става 1. овог члана обавља послове утврђене законом и статутом универзитета односно статутом високе школе, а нарочито:

- а) даје мишљење о статусу високошколске установе, те доноси општи акт о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста и друге опште акте у складу са законом и статутом високошколске установе;
- б) доноси одлуку о оснивању других правних лица, у складу са законом и статутом високошколске установе;
- в) утврђује планове финансирања и развоја;
- г) доноси годишњи програм рада високошколске установе на приједлог сената високошколске установе;
- д) доноси финансијски план и усваја годишњи обрачун;
- ђ) усмјерава, контролише и оцјењује рад ректора или директора у домену финансијског пословања;
- е) рјешава питања односа са оснивачем;
- ж) одлучује о коришћењу средстава посредством износа утврђеног статутом високошколске установе;
- з) одлучује о приговору радника на одлуке органа високошколске установе који су у првом степену одлучивали о правима, обавезама и одговорностима радника из радног односа;
- и) подноси оснивачу најмање једном годишњи извјештај о пословању високошколске установе и дужан је да достави друга обавјештења о пословању која захтијева Министарство; и
- ј) обавља и друге послове у складу са законом, актом о оснивању и статутом високошколске установе.

(3) Управни одбор из става 1. овог члана има од седам до једанаест чланова од којих је најмање једну трећину подржао оснивач, а остале је подржао сенат те високошколске установе, што се регулише статутом.

(4) У чланству Управног одбора јавне високошколске установе, у дијелу који подржава Влада, ће бити заступљени припадници свих конститутивних народа и припадник националних мањина (осталих).

(5) Најмање један члан управног одбора из става 1. овог члана бира се из реда студената, а бира га студентски парламент универзитета или високошколске установе.

Члан 59.

Одговорност за пословање лиценциране приватне високошколске установе сноси оснивач, односно скупштина оснивача - која се формира када високошколска установа има два или више оснивача и управни одбор.

Сенат

Члан 60.

Сенат универзитета, односно високе школе коју је основала Република именује и смјењује чланове Управног одбора, на период од четири године, на основу јавног конкурса, у складу са подзаконским актом и статутом .

Члан 61.

(1) Одговорност за академска питања у високошколској установи има Сенат као највише академско тијело сачињено од представника академског особља и студената.

(2) Сенат високошколске установе одлучује о свим академским питањима, а посебно:

- а) одлучује о питањима наставне, научне, умјетничке и стручне дјелатности високошколске установе;
- б) доноси статут високошколске установе уз претходно прибављено мишљење управног одбора;
- в) доноси опште акте у складу са законом и статутом високошколске установе;
- г) доноси наставне планове и наставне програме додипломског, постдипломског и докторског студија;
- д) бира ректора и проректоре универзитета, односно директора високе школе;
- ђ) врши избор академског особља на приједлог научно-наставног вијећа, односно научно-истраживачког вијећа организационе јединице;
- е) именује комисије у поступку стицања магистерија и доктората наука;
- ж) додјељује звање «професор емеритус», те «почасни доктор наука»;
- з) даје иницијативу управном одбору за организовање и укидање факултета и других организационих јединица на универзитету;
- и) именује комисију у поступку израде магистарског рада и докторске тезе; и
- ј) обавља и друге послове у складу са законима и статутом високошколске установе.

Члан 62.

(1) Сенат високошколске установе одлучује о академским питањима на приједлог стручних органа факултета, односно других организационих јединица, као и других органа високошколске установе.

(2) Број чланова, састав и начин рада Сената утврђују се статутом високошколске установе. Чланови Сената из реда наставног особља су наставници у радном односу на високошколској установи.

(3) Најмање петнаест посто чланова Сената чине студенти, са представницима из сваког циклуса, које бира студентски парламент универзитета или високошколске установе.

Ректор универзитета и директор високе школе

Члан 63.

(1) Универзитетом руководи ректор, у складу са законом и статутом високошколске установе.

(2) Високом школом руководи директор, у складу са законом и статутом високошколске установе.

Члан 64.

Ректор универзитета, односно директор високе школе, обавља послове утврђене законом и статутом високошколске установе, а нарочито:

- а) заступа и представља високошколску установу;
- б) организује и руководи радом универзитета, односно високе школе и одговоран је за законитост рада;
- в) доноси појединачне акте у складу са законом и статутом високошколске установе;
- г) предлаже опште акте у складу са законом и статутом високошколске установе;
- д) предлаже тијелима високошколске установе мјере за унапређење рада;
- ђ) предлаже управном одбору мјере за ефикасно и законито обављање дјелатности високошколске установе;
- е) предлаже основе планова рада и развоја високошколске установе;
- ж) предлаже управном одбору унутрашњу организацију и систематизацију радних мјеста;
- з) извршава одлуке управног одбора и других органа високошколске установе;
- и) одлучује о кориштењу средстава до износа утврђеног статутом високошколске установе;
- ј) одлучује о правима, обавезама и одговорностима радника из радног односа;
- к) подноси управном одбору извјештај о финансијском пословању високошколске установе;
- л) наредбодавац је за извршење финансијског плана;
- љ) ректор универзитета учествује у раду ректорске конференције; и
- м) обавља и друге послове у складу са законом и статутом високошколске установе.

Члан 65.

(1) Ректор универзитета, односно директор високе школе, за свој рад у домену академских питања одговара Сенату.

(2) Ректор јавног универзитета, односно директор јавне високе школе за свој рад у домену пословања одговара управном одбору, у складу са одредбама овог закона које се односе на одговорност за пословање високошколске установе.

Члан 66.

(1) Ректор универзитета, односно директор високе школе бира се на вријеме од четири године и може бити поново изабран.

(2) Ректора јавног универзитета бира Сенат на основу јавног конкурса.

(3) Поступак избора и разрјешења, те разлози за смјену ректора универзитета, односно директора високе школе прије истека мандата, уређују се статутом високошколске установе.

Члан 67.

(1) За ректора може бити изабран наставник у научно-наставном звању редовног професора који испуњава услове за то звање на универзитету на којем се пријављује и који се на том универзитету налази у радном односу на неодређено вријеме.

(2) Директора јавне високе школе бира Сенат на основу јавног конкурса.

(3) За директора јавне високе школе може бити бирана особа која испуњава услове за наставника те високе школе.

(4) Ректор универзитета, односно декан факултета или директор високе школе, директор менаџер високошколске установе или њене организационе јединице и члан скупштине оснивача у приватној високошколској установи не може бити лице које је правноснажном пресудом осуђено за кривично дјело против службене дужности или кривично дјело против сигурности правног саобраћаја. Просвјетна инспекција ће по службеној дужности таквом лицу забранити обављање наведених функција.

Органи факултета и умјетничке академије

Члан 68.

(1) Факултет и умјетничка академија имају: декана, научно-наставно вијеће, односно умјетничко-наставно вијеће, управни одбор, те друге органе предвиђене статутом.

(2) Декане и продекане у јавној високошколској установи именује управни одбор факултета, односно умјетничке академије на приједлог научно-наставног вијећа, односно умјетничко-наставног вијећа, а уз сагласност Сената Универзитета.

(3) Декан представља и заступа факултет или умјетничку академију, и има права и обавезе у складу са статутом универзитета и статутом факултета или умјетничке академије.

(4) Декан факултета за свој рад у домену академских питања одговара научно–наставном вијећу факултета.

(5) Декан факултета из става 2. овог члана за свој рад у домену пословања одговара управном одбору, у складу са одредбама овог закона које се односе на одговорност за пословање високошколске установе и њених организационих јединица.

(6) Научно-наставно вијеће, односно умјетничко-наставно вијеће чине наставници и сарадници у радном односу на факултету и студенти, у складу са статутом факултета или умјетничке академије.

(7) Научно-наставно вијеће, односно умјетничко-наставно вијеће у складу са статутом: доноси одлуке о академским, научним, умјетничким и

стручним питањима, доноси статут и друге опште акте и обавља друге послове на начини и у поступку утврђене законом, статутом или другим општим актом.

(8) Управни одбор факултета има од седам до једанаест чланова, од којих је најмање једну трећину подржао оснивач високошколске установе, а остале је подржало научно-наставно вијеће факултета, укључујући најмање једног члана из реда студената, што се прецизније регулише статутом.

(9) У чланству Управног одбора факултета и Умјетничке академије у јавном универзитету, у дијелу који подржава Влада, у правилу, ће бити заступљени припадници свих конститутивних народа.

(10) Управни одбор факултета, односно умјетничке академије обавља у организационој јединици јавне високошколске установе послове предвиђене у ст.2 чл. 58. овог закона, у складу са статутом јавне високошколске установе..

(11) Најмање један члан Управног одбора из става 1. овог члана бира се из реда студената, а бира га студентски парламент факултета.

Директор менаџер

Члан 69.

(1) Високошколска установа, односно њена организациона јединица може прописати статутом функцију и послове директора менаџера. Статутом се може прописати да директор менаџер:

- а) заступа и представља високошколску установу у оквиру повјерених послова;
- б) доноси одређене појединачне акте у складу са законом, статутом и општим актима високошколске установе;
- в) предлаже опште акте;
- г) предлаже планове финансирања и развоја и у вези с тим предлаже годишњи програм рада;
- д) спроводи финансијски план, усмјерава и контролише рад у домену финансијског пословања у чему је одговоран за законитост рада;
- ђ) одлучује о коришћењу средстава до износа утврђеног општим актом;
- е) подноси годишњи извјештај и друге извјештаје о финансијском пословању;
- ж) извршава одлуке органа у складу са законом и статутом; и
- з) обавља и друге послове у складу са законом, статутом и општим актима.

(2) Поступак и услови избора, послови, одговорност и остала питања која се односе на функцију директора менаџера уређују се статутом.

VI – АКАДЕМСКО ОСОБЉЕ

Права и обавезе академског особља

Члан 70.

(1) Високошколска установа својим статутом или другим општим актом преписује да академско особље ужива слободу, унутар закона, да испитује и тестира примљено знање и да нуди нове идеје и контроверзна или непопуларна мишљења, а да се тиме не излаже опасности од губитка запослења или било које друге привилегије коју евентуално у високошколској установи ужива.

(2) Право академског особља високошколских установа на слободу говора може бити ограничено само законом.

Члан 71.

Статут високошколске установе као услов за акредитацију садржи и одредбе које:

- а) осигуравају особљу слободу организовања и окупљања у складу са законом;
- б) штите особље од дискриминације према било којем основу, као што су пол, раса, сексуална оријентација, брачни статус, боја коже, језик, вјероисповијест, политичко или друго мишљење, национално, етничко или социјално поријекло, повезаност са неком националном заједницом, имовина, рођење или било који други статус.

Члан 72.

Академско особље високошколске установе има право да објављује резултате свог истраживачког рада, у складу с правилима које високошколска установа има у вези са коришћењем права на интелектуалну својину, поштујући права аутора, високошколске установе и трећих лица.

Академска звања у високошколским установама

Члан 73.

(1) Високошколске установе додјељују академска звања која могу бити: научно-наставна, наставна или умјетничка.

(2) Универзитет додјељује научно-наставна и умјетничка звања, и то:

- а) редовни професор,
- б) ванредни професор,
- в) доцент,
- г) лектор,
- д) виши асистент,
- ђ) асистент.

(3) Наставничка звања су: редовни професор, ванредни професор и доцент.

(4) Сарадничка звања су: лектор, виши асистент и асистент.

(5) Висока школа додјељује наставна и умјетничка звања, и то:

- а) професор високе школе,
- б) предавач високе школе,
- в) асистент.

(6) Наставничка звања у високој школи су: професор високе школе и предавач високе школе.

Услови за избор академског особља

Члан 74.

Минимални услови за избор академског особља у научно-наставна звања на високошколској установи су:

- а) асистент - одговарајући универзитетски степен са најмање 240 ECTS бодова и најнижом просјечном оцјеном осам (8);

- б) виши асистент - степен другог циклуса (магистериј), односно научни степен магистра наука ;
- в) лектор - степен другог циклуса (магистериј); односно научни степен магистра наука ;
- г) доцент - научни степен доктора у датом подручју; најмање три (3) научна рада објављена у признатим публикацијама; показане наставничке способности;
- д) ванредни професор - проведен најмање један изборни период у звању доцента, те најмање пет (5) научних радова објављених у признатим публикацијама, објављена књига и оригинални стручни успјех, као што је пројекат, патент или оригинални метод, све након избора у звање доцента, те члан комисије за одбрану магистарског или докторског рада, или менторство кандидата за степен другог циклуса; и
- ђ) редовни професор - проведен најмање један изборни период у звању ванредног професора, најмање двије (2) објављене књиге, најмање осам (8) научних радова објављених у признатим публикацијама, све након стицања звања ванредног професора, те успјешно менторство кандидата за степен другог или трећег циклуса.

Члан 75.

Минимални услови за избори у умјетничко-наставна звања у која се бира академско особље на студијским профилима на универзитету, ако је за наставни предмет од нарочитог значаја умјетнички критеријум, јесу:

- а) асистент - завршен степен првог циклуса, с најмање 240 ECTS бодова и просјечном оцјеном 8 (осам);
- б) виши асистент - завршен степен другог циклуса, односно степен првог циклуса и јавно представљени облици умјетничког стваралаштва;
- в) доцент - завршен степен најмање првог циклуса, већи број јавно представљених облика умјетничког стваралаштва и показани резултати у наставном раду;
- г) ванредни професор - завршен степен најмање првог циклуса, већи број јавно представљених облика умјетничког стваралаштва, признања за успјешно дјеловање у одговарајућој области умјетности и показани резултати у наставном раду;
- д) редовни професор - завршен степен најмање првог циклуса, већи број јавно представљених облика умјетничког стваралаштва који су значајно допринијели развоју културе и умјетности и доприносе подизању наставног и умјетничког кадра.

Члан 76.

(1) Минимални услови за избор у наставна звања на високој школи су:

- а) асистент - завршен степен првог циклуса, с најмање просјечном оцјеном 8 (осам);
- б) предавач високе школе - завршен степен другог циклуса, показана наставна способност и објављена најмање два (2) научна рада;
- в) професор високе школе - научни степен доктора наука у датом подручју, односно завршен степен трећег циклуса, показана наставна способност и објављена најмање три (3) научна рада.

(2) На високој школи наставу могу изводити и лица која имају звања редовног професора, ванредног професора и доцента, бирани на универзитету.

Члан 77.

(1) Минимални услови за избор у умјетничка звања на високој школи су:
а) асистент - завршен степен првог циклуса, с најмање просјечном оцјеном 8 (осам);

б) предавач високе школе - завршен степен најмање првог циклуса, јавно представљени облици умјетничког стваралаштва, показана наставна способност;

в) професор високе школе - завршен степен првог циклуса, истакнути јавно представљени облици умјетничког стваралаштва и показана наставна способност.

(2) На високој школи наставу могу изводити и лица која су бира на умјетничко-наставним предметима на универзитету.

Период на који се бира у академско звање

Члан 78.

(1) Приликом избора у исто или више звање узимају се у обзир само објављени радови, књиге и резултати властитих истраживања у примјени, пројекти, те менторства, односно јавно представљени облици умјетничког стваралаштва у времену од посљедњег избора.

(2) Период на који се бира академско особље на универзитету је:

а) асистент - на период од 4 године без могућности реизбора;

б) виши асистент - на период од пет година с могућношћу једног поновног избора;

в) лектор - на период од 5 година са могућношћу једног поновног избора;

г) доцент - на период од пет година с могућношћу поновног избора;

д) ванредни професор - на период од шест година с могућношћу поновног избора; и

ђ) редовни професор - трајно.

Члан 79.

Период на који се бира академско особље на високој школи је:

а) асистент - на период од 4 године без могућности реизбора;

б) предавач високе школе - на период од пет година с могућношћу поновног избора; и

в) професор високе школе - на неодређено вријеме;

Одговорни наставници и сарадници

Члан 80.

(1) Прије почетка сваког семестра/трисеместра високошколска установа утврђује одговорне наставнике и сараднике за тај семестар/трисеместар.

(2) За одговорне наставнике и сараднике одређују се наставници и сарадници у високошколској установи који испуњавају законом прописане услове и који су изабрани у законом прописаном поступку према закону који је био важећи у вријеме када су изабрани у звање.

(3) Универзитет, односно факултет или умјетничка академија може без расписивања конкурса да ангажује наставнике са другог универзитета, односно факултета или умјетничке академије, у складу са прописима који регулишу област запошљавања.

(4) Висока школа може без расписивања конкурса да ангажује наставнике са друге високошколске установе, у складу са прописима који регулишу област запошљавања.

(5) Просвјетна инспекција ће забранити рад наставника који нису изабрани за одговорне наставнике и забранити рад високошколске установе на оној години студија за коју високошколска установа, у накнадно датом року који је одредио овај орган, не утврди одговорне наставнике.

(6) Наставни рад и испити које су обавили наставници који нису изабрани у складу са ставом 2. овог члана, не могу се признати и просвјетна инспекција ће их поништити по службеној дужности.

Професор емеритус

Члан 81.

(1) Универзитет може у складу са кадровским потребама високошколске установе додијелити, на приједлог факултета или друге организационе високошколске јединице, титулу професора емеритуса, пензионисаном редовном професору који је у овом звању провео најмање 5 година, који се посебно истакао својим научним, односно умјетничким радом у области за коју је изабран.

(2) Професор емеритус може учествовати у извођењу наставе на другом и трећем циклусу студирања и може учествовати у изради истраживачких пројеката, а не може бити одређен за одговорног наставника из. ст.1. члана 80. овог закона.

(3) Поступак и услови додјеле титуле и права лица из става 1. овог члана ближе се уређују општим актом универзитета.

(4) Права и обавезе лица које је изабрано у звање из става 1. овог члана уређују се уговором о ангажовању за извођење наставе ван радног односа.

Наставници страних језика и вјештина

Члан 82.

(1) Наставу страних језика, односно вјештина може изводити и наставник страног језика, односно вјештина који је завршио основне студије или други циклус с најмањом просјечном оцјеном осам (8) и има објављене стручне радове у одговарајућој области и способност за наставни рад.

(2) Општим актом високошколске установе ближе се уређују начин избора и вријеме на које се бира наставник страног језика, односно вјештина.

Научни и стручни сарадници

Члан 83.

(1) Истакнути научник, стручњак или умјетник може бити позван да учествује у остваривању дијела наставе на високошколској установи, у складу са статутом.

(2) На академији умјетности сарадници могу, у сарадњи са наставником, изводити наставу из дијела програма или појединих облика стручног, односно умјетничког рада, обуку из стручних знања и вјештина, вјежбе и друге послове утврђене статутом.

Поступак за избор наставника и сарадника

Члан 84.

(1) Избор академског особља врши се јавним конкурсом у складу са условима и критеријумима одређеним законом, статутом високошколске установе и општеприхваћеним стандардима у датој струци.

(2) Конкурс за избор наставника и сарадника у виша звања или поновни избор у исто звање, објављује се најкасније шест мјесеци прије истека времена за које је наставник, односно сарадник биран.

(3) Избор у звање наставника и сарадника, високошколска установа обавља најкасније у року од шест мјесеци од дана објављивања конкурса.

Члан 85.

(1) Сенат високошколске установе образује комисију за писање извјештаја на приједлог факултета, односно умјетничке академије.

(2) Комисија се састоји од најмање три наставника из научне области, односно умјетности за коју се наставник, односно сарадник бира, од којих најмање један није у радном односу на високошколској установи.

(3) Чланови комисије су у истом или вишем звању од звања у које се кандидат бира.

Члан 86.

Извјештај комисије садржи: биографске податке, преглед и мишљење о досадашњем научном, стручном, односно умјетничком раду пријављених кандидата, податке о објављеним радовима, мишљење о испуњавању других услова утврђених овим законом, и приједлог за избор кандидата у одређено звање наставника, односно сарадника, као и друге елементе прописане подзаконским актом и статутом високошколске установе.

Члан 87.

(1) Кандидат за избор у наставно звање који раније није изводио наставу у високошколским установама, дужан је да пред овом комисијом одржи предавање из наставног предмета уже области за коју је конкурисао.

(2) Високошколска установа дужна је да јавно огласи вријеме одржавања предавања из претходног става.

Члан 88.

(1) Избор кандидата у звања наставника и сарадника обавља Сенат.

(2) Одлука о избору у звање, доноси се већином гласова укупног броја чланова Сената, а на основу приједлога комисије која је писала извјештај о избору.

Члан 89.

Кандидат може поднијети приговор на одлуку о избору у року од 15 дана од дана када је обавијештен о одлуци, органу који је одређен статутом високошколске установе.

Радни односи академског особља

Члан 90.

(1) У погледу права, обавеза и одговорности академског особља и других лица запослених у високошколској установи, примјењује се општи законски прописи којима се уређују радни односи, ако овим законом није другачије одређено.

(2) У јавној високошколској установи, приликом запошљавања административног особља, водиће се рачуна о равноправној заступљености припадника конститутивних народа и националних мањина (осталих).

Члан 91.

(1) Академско особље заснива радни однос /закључује уговор о раду/ с високошколском установом на неодређено или одређено вријеме, у складу са статутом високошколске установе.

(2) Редовни професор заснива радни однос /закључује уговор о раду/ на неодређено вријеме/.

(3) Наставник и сарадник може у високошколској установи засновати радни однос са пуним и непуним радним временом.

(4) Наставници и сарадници у правилу, заснивају радни однос са пуним радним временом, у складу са општим актом.

(5) Наставник у оквиру 40-часовне радне седмице остварује обавезе образовног, научног и стручног рада, утврђене наставним планом.

(6) Сарадник у оквиру 40-часовне радне седмице изводи вјежбе, колоквијуме и друге облике наставе, осим предавања и испита.

(7) У извођењу облика наставе из става 6. овог члана могу учествовати и студенти на другом и трећем циклусу који су изабрани у звање сарадника у настави, у складу са општим актима високошколске установе.

Члан 92.

(1) Наставници и сарадници имају право на мировање рокова за избор у академска звања и на радна мјеста (мировање права и обавеза из радног односа) у вријеме док обављају дужност ректора, проректора или другу дужност у високошколској установи у складу са њеним статутом или док обављају неку јавну дужност.

(2) Наставнику и сараднику који се налази на породичном одсуству или боловању дуже од годину, изборни период се продужава за то вријеме.

(3) Наставнику послије пет година рада проведених на високошколској установи може бити одобрено плаћено одсуство у трајању од једне школске године ради стручног и научног усавршавања, у складу са статутом.

Члан 93.

(1) Наставници и сарадници одговарају за повреду својих радних и других обавеза из рада, као и због грубог нарушавања угледа високошколске установе, у складу са статуом.

(2) Наставници и сарадници одговарају само за дјело које је у вријеме када је почињено, општим актом високошколске установе било предвиђено као повреда радне обавезе и за које је била предвиђена одређена мјера за повреду радне обавезе.

Члан 94.

(1) Ректор или декан у јавној високошколској установи, односно директор јавне високе школе доноси одлуку о питањима из радног односа наставника и сарадника која се односе на заснивање радног односа, професионални ангажман и распоређивање, повреде радне обавезе, престанак радног односа, као и друга питања утврђена статутом јавне високошколске установе, на основу приједлога наставно-научног вијећа факултета или умјетничко-наставног вијећа умјетничке академије, односно сената високе школе.

(2) Против одлуке ректора, односно декана или директора високе школе из ст. 1. овог члана може се поднијети приговор Управном одбору високошколске установе. Против коначне одлуке може се покренути спор пред надлежним судом.

(3) Заштита права академског и другог особља високошколских установа остварује се у складу са законом, статутом и другим актима високошколске установе.

Члан 95.

(1) Наставнику високошколске установе престаје радни однос на крају школске године у којој је навршио 68 година живота.

(2) Наставник високошколске установе може тражити да му радни однос престане прије навршених 68 године живота, у складу са општим законским прописима о пензијско-инвалидском осигурању.

VII – СТУДЕНТИ

Уговор између студента и високошколске установе

Члан 96.

(1) Студенти који су примљени и уписани у високошколску установу улазе у уговорни однос са том установом, односно факултетом или умјетничком академијом као организационом јединицом универзитета, у складу са законом, подзаконским актом и статутом.

(2) Студенту који је уписан издаје се студентска књижица (индекс).

(3) Јединствен образац студентске књижице (индекса) прописује Министар.

Права и обавезе студената

Члан 97.

Студенти имају сљедећа права која се ближе уређују у статуту:

- а) да присуствују предавањима, семинарима и другим облицима наставе у складу са својим положајем и, зависно од могућности, другим облицима организоване наставе;
- б) да користе библиотеку и друге услуге за студенте;
- в) да учествују на изборима за студентска мјеста у студентским представничким тијелима и другим тијелима установљеним у складу са статутом установе, као и да се бори за заштиту аутономије и дигнитета високошколске установе; и
- г) право на признавање и пренос бодова између акредитованих високошколских установа унутар Републике и Босне и Херцеговине.

Члан 98.

Студенти уписани на универзитет или високу школу имају сљедеће обавезе:

- а) да се придржавају правила која је установила високошколска установа;
- б) да указују дужно поштовање према правима особља и других студената; и
- в) да указују дужну и пуну пажњу свом студију и учествују у академским активностима.

Члан 99.

Статут високошколске установе садржи одредбе које:

- а) осигуравају слободу студената да, у складу са законом, испитују и тестирају примљена знања и да нуде нове идеје и контроверзна и непопуларна мишљења, а да се тиме не излажу опасности од губитка свог статуса или било које друге привилегије коју евентуално у установи уживају;
- б) осигуравају, у складу са законом, слободу говора, организације и окупљања студената;
- в) штите студенте од дискриминације према било којем основу као што је пол, раса, сексуална оријентација, брачни статус, боја коже, вјера, језик, политичко или друго мишљење, национално, етничко или социјално поријекло, повезаност са неком националном заједницом, имовина, рођење или било који други статус; и
- г) пружају правичне и непристрасне механизме рјешавања дисциплинских питања која се тичу студената.

Члан 100.

(1) Студенти имају право да поднесу своје захтјеве у погледу квалитета наставе, испита или других услуга установе, а статут уређује правично рјешавање таквих приговора, у року који не може бити дужи од 30 дана.

(2) Студенту се на његов захтјев одобрава мировање права и обавеза, у случају теже болести, упућивања на стручну праксу у трајању од најмање шест

(6) мјесеци, њега дјетета до годину дана живота, одржавања трудноће и у другим случајевима предвиђеним општим актом.

(3) Околности и услови под којима студенти могу бити исписани из академских или дисциплинских разлога, као и жалбени поступак, уређују се статутом високошколске установе.

(4) Студенти имају право да оспоре пред надлежним судом коначне одлуке високошколске установе из става 3. овог члана које се на њих односе.

Дисциплинска одговорност студента

Члан 101.

(1) Студент одговара за повреду обавезе која је у време извршења била утврђена општим актом високошколске установе.

(2) За тежу повреду обавезе, студенту се може изрећи и мјера искључења са студија на високошколској установи.

(3) Дисциплински поступак не може се покренути по истеку шест мјесеци од дана сазнања за повреду обавезе и починиоца, а најкасније дванаест мјесеци од дана када је повреда учињена.

(4) Општим актом високошколске установе утврђују се лакше и теже повреде обавеза студената, дисциплински органи и дисциплински поступак за утврђивање одговорности студента.

Престанак статуса студента

Члан 102.

(1) Статус студента престаје:

- а) завршетком студијског програма и добијањем степена за који се студент школује;
- б) исписом из високошколске установе прије завршетка студија; и
- в) када студент не упише годину студија, а не мирују му права и обавезе студента;

(2) Статус студента може престати и када студенту дисциплинску мјеру изрекне високошколска установа.

(3) Статус редовног студента престаје и када редовни студент два пута обнови исту студијску годину и не стекне услове за упис у вишу годину студија.

Студентско представничко тијело

Члан 103.

(1) Статут или други основни документ високошколске установе предвиђа успоставу студентског представничког тијела које заступа интересе студената и даје допринос друштвеним, културним, академским или физичко-рекреативним потребама студената, на основу демократских принципа и у складу са законом.

(2) Начин избора и број чланова студентског представничког тијела утврђује се општим актом високошколске установе.

(3) Право да бирају и да буду бирани за члана студентског представничког тијела имају сви студенти високошколске установе, односно

високошколске јединице, уписани на студије у школској години у којој се бира студентско представничко тијело.

(4) Мандат чланова студентског представничког тијела траје годину дана.

(5) Избор чланова студентског представничког тијела одржава се сваке године, тајним и непосредним гласањем.

(6) Студентска представничка тијела у складу са овим законом и статутом високошколске установе доносе акт у коме детаљније уређују начин рада и назив студентског представничког тијела.

(7) Високошколске установе су дужне да обезбиједи просторне и друге услове за рад студентских представничких тијела, у складу са статутом високошколске установе.

(8) Студентска представничка тијела могу основати асоцијацију студентских представничких тијела Републике и могу се колективно укључити у студентску асоцијацију на нивоу Босне и Херцеговине, као и у чланство у међународним организацијама и асоцијацијама студената.

Члан 104.

Ради остваривања права и заштите интереса студената, студентско представничко тијело бира и смјењује представнике студената у органима високошколске установе, односно високошколске јединице, као и у органима других установа у којима су заступљени представници студената, у складу са статутом високошколске установе, односно њене организационе јединице.

VIII – ОДГОВОРНОСТИ, ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Влада Републике Српске

Члан 105.

Влада Републике Српске надлежна је да:

- а) спроводи стратегију развоја високог образовања у Републици;
- б) обезбјеђује средства јавним високошколским установама за финансирање наставе, истраживања и умјетничког рада, плата запослених, материјалне трошкове у складу са законом;
- в) обезбјеђује посебна средства установама ради остваривања једнаких услова за остваривање права на високо образовање инвалидним лицима – студентима; и
- г) врши и друге послове прописане законом.

Министарство просвјете и културе Републике Српске

Члан 106.

Министарство је одговорно је за примјену овог закона и за:

- а) финансирање, координацију и развој високог образовања у Републици;
- б) предлагање Влади политике високог образовања;
- в) промоцију интеграције наставног и истраживачког рада и стимулацију истраживачких програма на универзитетима и високим школама;
- г) промоцију мобилности студената и наставног особља и обезбјеђење мобилности студената и наставног особља унутар Републике, Босне и Херцеговине, унутар европског подручја високог образовања и у свијету;

- д) промоцију и обезбјеђење веза између високошколских установа у Републици, БиХ и високошколских установа у регији и у свијету;
- ђ) промоцију и законску могућност једнаког приступа високом образовању, стручном развоју и обуци, цјеложивотном учењу и свим другим аспектима високог образовања у Републици;
- е) подржавање и потицање јачих веза између сектора високог образовања, индустрије, привреде и друштва.
- ж) спровођење надзора над процедуром акредитације, лиценцирања и оцјене квалитета високошколских установа у Босни и Херцеговини;
- з) издавање дозволе за рад високошколских установа;
- и) вођење регистра високошколских установа и студијских програма и других података од значаја за развој система високог образовања;
- ј) прописивање облика и садржаја јавних докумената;
- к) вођење регистра наставника и сарадника;
- л) вођење регистра о признавању страних диплома;
- љ) доношење прописа за спровођење овог закона;
- м) обављање и других послова у складу са законом.

Члан 107.

- (1) Министарство врши надзор над радом високошколских установа.
- (2) Надзор се спроводи тако да се не нарушава аутономија и не омета рад високошколске установе.

Члан 108.

- (1) Управни надзор над спровођењем овог закона врши Републичка просвјетна инспекција у саставу Министарства.
- (2) У вршењу надзора, просвјетни инспектор је овлашћен и дужан да:
  - а) забрани рад високошколској установи која обавља рад без одобрења Министарства;
  - б) забрани рад високошколској установи која обавља рад а не испуњава услове за обављање дјелатности високог образовања, те поднесе захтјев за брисање из регистра;
  - в) нареди преузимање одговарајућих мјера и радњи ради отклањања утврђених неправилности или недостатака у року који одреди;
  - г) изда прекршајни налог;
  - д) поднесе захтјев за покретање прекршајног поступка;
  - ђ) поднесе извјештај надлежном органу о учињеном кривичном дјелу и
  - е) предузме друге мјере и радње за које је законом и другим прописима овлашћен.

Члан 109.

- (1) Просвјетни инспектор је одговоран:
  - а) ако у вршењу надзора не предузме, не предложи или не одреди мјеру за коју је овлашћен;
  - б) ако не предложи или не покрене поступак пред надлежним органом због утврђене незаконитости, односно неправилности;
  - в) ако прекорачи своја законска овлашћења и
  - г) у другим случајевима утврђеним законом и другим прописима.

(2) У случајевима из става 1. овог члана, просвјетни инспектор чини тежу повреду радне обавезе

IX – ИНСТИТУЦИЈЕ У ОБЛАСТИ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА

Ректорска конференција

Члан 110.

(1) Успоставља се Ректорска конференција Републике Српске (у даљем тексту: Ректорска конференција).

(2) Чланови Ректорске конференције су ректори свих лиценцираних и акредитованих универзитета у Републици и девет чланова које, из реда редовних професоре именује Министарство.

(3) Рад и функционисање Ректорске конференције уређује се статутом.

(4) Статут Ректорске конференције већином гласова доноси Ректорска конференција.

Члан 111.

(1) Ректорска конференција утврђује и заступа заједничке интересе универзитета у Републици и остварује сарадњу са институцијама у области образовања у Републици, БиХ, Европи и свијету.

(2) Ректорска конференција дјелује као највише стручно тијело у области високог образовања, а задужена је и за спровођење процеса реформе високог образовања у Републици.

Члан 112.

Ректорска конференција финансира се из буџета Министарства, те других прихода које оствари.

Комисија за информисање и признавање

Члан 113.

(1) Успоставља се Комисија за информисање и признавање докумената из области високог образовања (у даљем тексту: Комисија).

(2) Комисија није професионално тијело и ради у оквиру Министарства.

(3) Стручне послове за комисију ради секретар комисије који је запослен у Министарству.

Члан 114.

Комисија је надлежна за:

- а) информисање и признавање у области високог образовања;
- б) координацију међуентитетске и међународне размјене академског особља, студената и програма у области високог образовања;
- в) представљање Републике у пројектима на нивоу Босне и Херцеговине и у међународним пројектима у области високог образовања из своје надлежности;
- г) да посредством мрежа за информисање у Босни и Херцеговини и међународних мрежа центара за информације пружа информације

високошколским установама у Републици у вези са страним високошколским установама и програмима као основ за признавање степена и диплома за даље школовање на високошколским установама у Републици, Босни и Херцеговини, и да представља Републику у тим мрежама (мреже ENIC/NARIC);

д) давање обавјештења и мишљења о страним степенима и дипломама у Републици и Босни и Херцеговини у сврху наставка школовања на високошколским установама у Републици и Босни и Херцеговини;

ђ) давање савјета и информација о питањима унутар свог мандата, странама са законитим интересом;

е) одлучивање у складу са прописима о признавању диплома стечених ван Републике и Босни и Херцеговини, ради запослења; и

ж) одлучивање о форми и изгледу додатка дипломе.

Члан 115.

(1) Састав, рад и функционисање Комисије уређује се Правилником који доноси Министар уз сагласност Владе.

(2) Комисијом руководи предсједник којег именује Влада.

(3) Рад комисије финансира се из буџета Министарства.

Савјет за развој високог образовања и осигурање квалитета

Члан 116.

(1) Овим законом оснива се Савјет за развој високог образовања и осигурање квалитета (у даљем тексту: Савјет).

(2) Савјет има својство правног лица. За потребе рада и функционисања Савјета оснива се стручна служба.

(3) Рад и функционисање Савјета уређује се Статутом.

(4) Статут Савјета доноси Савјет двотрећинском већином гласова својих чланова.

(5) Савјет дјелује као независна институција и има надлежност за оцјену квалитета и акредитовање високошколских установа у складу са стандардима и критеријумима утврђеним од стране одговарајућих домаћих и међународних институција у области високог образовања.

Члан 117.

(1) Савјет има 11 (једанаест) чланова из реда универзитетских професора, врхунских научника, односно умјетника тако да су заступљене високошколске установе из разних образовно-научних, односно образовно-умјетничких области, које именује Влада.

(2) Број чланова Савјета ће, у правилу, одржавати национални састав конститутивних народа и националних мањина (осталих).

(3) Рок за пријављивање кандидата за чланове Савјета је 20 дана од дана објављивања јавног конкурса.

(4) Листа пријављених кандидата ставља се на увид јавности у року од 10 дана од истека рока за пријављивање кандидата.

(5) Примједбе и приједлози у вези са пријављеним кандидатима могу се доставити у року од 30 дана од дана стављања листе кандидата на увид јавности.

(6) Министарство упућује Влади приједлог кандидата у року од 90 дана од дана објављивања јавних конкурса.

(7) Мандат чланова Савјета траје четири године. Исто лице може бити изабрано за члана Савјета највише два пута.

(8) Савјет бира предсједника из реда својих чланова.

(9) Чланови Савјета имају право на накнаду за рад.

(10) Рад савјета се финансира из буџета Министарства.

Члан 118.

(1) Рад Савјета је јаван.

(2) У раду Савјета у складу са општим актима Савјета могу без права одлучивања да учествују представници високошколских установа и студената.

(3) Савјет за потребе свог рада може да образује посебна радна тела.

(4) Савјет подноси Влади извештај о свом раду најмање два пута годишње.

Члан 119.

Надлежности Савјета су:

а) утврђивање критеријума за формирање, спајање и затварање високошколских установа;

б) давање препорука о најнижим школаринама за све студенте на високошколским установама, да би најмање школарине биле усклађене у Републици;

в) давање препорука Министарству Републике у вези са финансијском подршком студентима, укључујући дефинисање елемената студентског стандарда;

г) пружање савјета Влади и Министарству просвјете и културе Републике о политици рада и развоја високог образовања у Републици; и

д) дефинисање приједлога опшних услова и критеријума на основу којих се додјељују средства високошколским установама чији је оснивач Република.

Члан 120.

У области лиценцирања и акредитације, Савјет је надлежан за:

а) доношење правила, критеријума и упутстава за лиценцирање, акредитовање и обезбијеђење квалитета;

б) доношење норми које се односе на лиценцирање високошколских установа;

в) доношење јасних и приступачних критеријума према којима се воде процедуре акредитације, ревизије квалитета и оцјене квалитета високошколских установа у Републици;

г) утврђивање процедуре независне ревизије уписа студената на високошколске установе у Републици; и

д) утврђивање критеријума за рад стручне комисије за одлучивање о жалбама у вези са техничким питањима произашлим из исхода процедура акредитације, ревизије квалитета или оцјене квалитета.

Члан 121.

(1) У складу са надлежностима, Савјет је одговоран и за:

- а) утврђивање и јавно објављивање норми којима се одређују минимални стандарди у области високог образовања;
- б) утврђивање упутства о примјени ECTS;
- в) давање савјета и информација о питањима унутар свог мандата странама са законитим интересом;
- г) доношење прописа у вези са радом експертских комисија за обављање процедура акредитације, ревизије квалитета и оцјене квалитета високошколских установа у Републици;
- д) спровођење процедуре акредитације, лиценцирања и оцјене квалитета високошколских установа у Републици;
- ђ) утврђивање система и стандарда квалитета, анализирање квалитета, давање препорука за отклањање недостатака квалитета студија и високошколских установа;
- е) у транспарентној процедури јавног позива утврђује критеријуме за избор и утврђује листу домаћих и међународних експерата са којих се именују комисије за лиценцирање, акредитацију и контролу квалитета, а које формира комисија Савјета; и
- ж) представљање Републике на нивоу Босне и Херцеговине, односно у међународним организацијама за квалитет у високом образовању.

(2) Комисију из става 1. тачка е). овог члана чине три експерта из струке на коју се акредитација, лиценцирање и оцјена квалитета односи. Комисија одлуке доноси већином гласова.

X - АКРЕДИТАЦИЈА И ЛИЦЕНЦИРАЊЕ

Поступак акредитације и лиценцирања

Члан 122.

(1) У поступку лиценцирања високошколске установе (чина додјеле дозволе за пружање услуга високог образовања у складу с одредбама овог закона) утврђује се да ли установа испуњава услове за обављање дјелатности прописане овим законом.

(2) У поступку акредитације високошколске установе (формалне одлуке на основу дефинисаних критеријума, да високошколска установа испуњава стандарде квалитета и да квалификација коју додојељује носиоцу даје одређена права, тј приступ наредној фази образовања, одређеном занимању, кориштењу звања) утврђује се да ли установа испуњава утврђене стандарде квалитета из овог закона.

(3) У поступку акредитације докторског студијског програма утврђује се и да ли су испуњени услови за обављање научноистраживачког, односно умјетничког рада, у складу са законом.

Члан 123.

(1) Поступак акредитације спроводи се на захтјев Министарства, оснивача, односно високошколске установе.

(2) У поступку акредитације надлежни орган:

а) издаје увјерење о акредитацији високошколске установе, односно студијског програма;

б) упућује високошколској установи акт упозорења, којим се указује на недостатке у погледу испуњености услова, квалитета рада високошколске установе, односно студијског програма, и даје рок за отклањање наведених недостатака, с тим што по истеку тог рока одлучује о захтјеву; и

в) доноси рјешење којим се одбија захтјев за акредитацију.

(3) Ако Савјет донесе рјешење којим се одбија захтјев за акредитацију, оснивач, односно високошколска установа може у року од 30 дана од дана пријема рјешења уложити жалбу Министарству.

(4) Против рјешења Министарства не може се водити управни спор.

Члан 124.

Оснивач, односно високошколска установа из претходног става, има право да понови захтјев за акредитацију по истеку рока од годину дана од дана доношења рјешења којим се одбија захтјев за акредитацију.

Почетна акредитација

Члан 125.

(1) Високошколска установа прије почетка рада подноси захтјев Министарству најмање годину дана прије датума за који се тражи акредитација.

(2) Акредитација из става 1. овог члана издаје се најдуже на четири године.

(3) Установа не може да почне са уписом студената, извођењем наставе и испитима прије добијања лиценце.

Поновна акредитација

Члан 126.

Установа подлијеже поступку поновне акредитације у периоду од највише четири године.

Члан 127.

Акредитована високошколска установа овлашћена је да додјељује академске степене и дипломе наведене у Увјерењу о акредитацији.

Члан 128.

Надлежни органи у Републици, други органи и организације, у сврху запослења или јавне функције, могу признавати само академске степене и дипломе које издају акредитоване високошколске установе.

Лиценцирање

Члан 129.

- (1) Лиценцу издаје Министарство.
- (2) Лиценцом се утврђује врста установе, акредитовани студијски програм, као и степени и дипломе које се могу додјелјивати.

Самовредновање и оцјена квалитета

Члан 130.

(1) Високошколска установа спроводи континуирано, по правилу на крају школске године, а највише у интервалима од три школске године, поступак самовредновања и оцјене квалитета својих студијских програма, наставе и услова рада.

(2) Високошколска установа, односно организациона јединица установе спроводи поступак из става 1. овог члана у складу са статутом, односно општим актом установе, односно организационе јединице и методама самовредновања које утврђује Савјет.

(3) Извјештај о самовредновању и оцјени квалитета објављује се тако да буде доступан академском особљу и студентима у тој установи.

(4) На захтјев Министарства, односно Комисије, високошколска установа, факултет или друга њена јединица доставља информацију о поступку и резултатима, као и друге податке од значаја за оцјену квалитета.

(5) Методе самовредновања утврђују се у зависности од студијских планова, наставне опреме, квалификација академског особља, начина обављања наставе, процента пролазности студента и других неопходних показатеља успјешности рада високошколске установе, односно организационе јединице.

XI - ПРИЗНАВАЊЕ СТРАНИХ ВИСОКОШКОЛСКИХ ИСПРАВА И ВРЕДНОВАЊЕ СТРАНИХ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Признавање страних високошколских исправа

Члан 131.

(1) Признавање стране високошколске исправе је поступак којим се имаоцу те исправе утврђује право у погледу наставка образовања, односно у погледу запошљавања.

(2) Поступак признавања спроводи се у складу са одредбама овог закона.

(3) О признању страних диплома води се регистар у Министарству.

Члан 132.

(1) У поступку признавања, ради наставка образовања у систему високог образовања, имаоцу стране високошколске исправе утврђује се право на наставак почетог високог образовања, односно право на укључивање у нивое високог образовања.

(2) У поступку признавања, ради запошљавања, имаоцу стране високошколске исправе утврђује се врста и ниво студија, као и стручни, академски, односно научни назив.

Члан 133.

(1) Признавање стране високошколске исправе, ради наставка образовања у систему високог образовања, обавља високошколска установа, на начин и по поступку прописаним законом, подзаконским актом и општим актом те установе.

(2) У поступку признавања стране високошколске исправе узима се у обзир систем образовања у земљи у којој је стечена страна високошколска исправа, студијски програм, услови уписа на студијски програм, права која даје та високошколска исправа у земљи у којој је стечена и друге чињенице од значаја за признавање стране високошколске исправе.

(3) Овлашћени орган високошколске установе, односно организационе јединице високошколске установе доноси рјешење о захтјеву за признавање. Против овог рјешења може се у року од 15 дана поднијети приговор сенату високошколске установе.

(4) Рјешење из става 3. овог члана је коначно у управном поступку.

Члан 134.

(1) Поступак признавања не спроводи се када је јавна исправа стечена на територији СФРЈ до 27. априла 1992. године.

(2) Јавна исправа из става 1. овог члана има исто правно дејство као јавна исправа издата на територији Републике.

Вредновање страних студијских програма

Члан 135.

(1) У поступку признавања стране високошколске исправе спроводи се вредновање страног студијског програма, на основу врсте и нивоа постигнутих знања и вјештина.

(2) Једном извршено позитивно вредновање одређеног страног студијског програма важи за све наредне случајеве када је ријеч о истом студијском програму.

(3) Вредновање се врши на основу податка о страниј високошколској установи на којој се студијски програм изводи, систему образовања у земљи у којој је стечена инострана диплома, права која та диплома даје у земљи у којој је стечена и другим околностима значајним за признавање, а које прибавља Министарство.

(4) У поступку вредновања ради признавања домаће високошколске исправе у иностранству, податке о самосталној високошколској установи и систему образовања даје Министарство.

XII – ЕВИДЕНЦИЈЕ И ЈАВНЕ ИСПРАВЕ

Члан 136.

(1) Високошколска установа, односно организациона јединица установе води: матичну књигу студената, евиденцију о издатим јавним исправама, евиденцију о испитима, као и друге евиденције које је прописало Министарство.

(2) Подаци уписани у евиденцију прикупљају се, обрађују, чувају и користе за потребе обављања дјелатности високошколске установе, односно њене организационе јединице и за потребе Министарства, за обављање законом утврђених послова.

(3) Подаци из евиденције користе се тако да се обезбјеђује заштита идентитета студената, у складу са законом.

Члан 137.

(1) На основу података из евиденције, високошколска установа и факултет, односно умјетничка академија као њена организациона јединица, издаје јавне исправе, у складу са законом, подзаконским актом и статутом.

(2) Јавне исправе у смислу овог закона су: студентска књижица (индекс), диплома о стеченом високом образовању и додатак дипломи (DS – DIPLOMA SUPPLEMENT), увјерење о положеним испитима и увјерење о стеченој академској титули, односно звању у одређеној области.

(3) Високошколска установа издаје јавне исправе на матерњем језику - ћириличним или латиничним писмом, зависно од захтјева странке.

(4) Када се настава остварује на језику националне мањине, односно на неком од свјетских језика, јавне исправе се издају на обрасцу који је штампан двојезично на језику једног од конститутивних народа, ћириличним или латиничним писмом зависно од захтјева странке, и на језику и писму на којем се изводи настава.

(5) На захтјев студента високошколска установа издаје јавну исправу о савладаном дијелу студијског програма, која садржи податке о нивоу, природи и садржају студија, као и постигнуте резултате.

(6) На основу података из евиденције, високошколска установа и факултет, односно умјетничка академија као њена организациона јединица, издаје нову јавну исправу послје проглашења оригинала јавне исправе неважећом у ``Службеном гласнику Републике Српске``.

(7) Јавна исправа из ст. 6. овог члана има значај оригиналне јавне исправе.

(8) На новој јавној исправи се ставља ознака да се ради о новој јавној исправи која је издата послје проглашења оригинала јавне исправе неважећим.

Члан 138.

(1) Диплома се овјерава сувим жигом високошколске установе.

(2) Допатак дипломи обавезно се издаје уз диплому и садржи вјештине, компетенције и знања носиоца дипломе и друге податке у складу са законом, подзаконским актом и статутом.

(3) Допатак дипломи издаје се на захтјев носиоца дипломе, на енглеском језику.

(4) Ближе прописе о вођењу матичне књиге, евиденцији и садржају јавних исправа доноси Министарство.

Члан 139.

(1) Диплому и додатак дипломи потписују ректор и декан факултета, односно умјетничке академије, у саставу универзитета.

(2) Диплому и додатак дипломи високе школе потписују директор.

(3) Додатак дипломи овјерава се жигом високошколске установе и факултета, односно умјетничке академије.

(4) Заједничку диплому и додатак дипломи потписују овлашћена лица високошколских установа које изводе студијски програм за стицање заједничке дипломе.

Члан 140.

(1) Диплома, односно додатак дипломи оглашавају се ништавим:

а) ако их је издала неовлашћена организација;

б) ако их је потписало неовлашћено лице;

в) ако ималац дипломе није испунио све испитне обавезе на студију на начин и према поступку који је утврђен законом, подзаконским актом и студијским програмом високошколске установе.

(2) Високошколска установа оглашава ништавом диплому, односно додатак дипломи.

(3) Просвјетна инспекција по службеној дужности, оглашава ништавом диплому, односно додатак дипломи из разлога утврђених у ставу 1. овог члана, ако то не учини високошколска установа.

Члан 141.

(1) Високошколска установа оглашава ништавом диплому о стеченом академском називу магистра, ако утврди да завршни рад није резултат самосталног рада кандидата.

(2) Високошколска установа оглашава ништавом диплому о стеченом научном називу доктора наука, ако утврди да докторска дисертација није оригиналан научни, односно умјетнички резултат рада кандидата.

XIII – КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 142.

(1) Новчаном казном од 3.000 до 15.000 КМ казниће се за прекршај високошколска установа:

1. ако врши дискриминацију из члана 11. и члана 26. овог закона;
2. ако почне са радом и обавља своју дјелатност прије добијања лиценце и акредитације (члан 17.);
3. ако обавља дјелатност високог образовања без одобрења Министарства (члан 22.);
4. ако изврши статусну промјену без сагласности оснивача (члан 24.);
5. ако не донесе наставни план и програм или га не остварује (члан 31.);
6. ако организује испите супротно одредбама члана 36. до 40.;
7. ако утврди висину школарине или наплати школарину супротно члану 49.;

8. ако изабере Управни одбор јавне високошколске установе супротно одредбама члана 58. и 68;
  9. ако се запошљавање административног особља јавне високошколске установе врши у супротности са чланом 90. став 2;
  10. ако изабере академско особље супротно одредбама члана 74. до 79.;
  11. ако не утврди одговорне наставнике и сараднике за школску годину (члан 80.);
  12. ако не закључи уговоре са студентима који су примљени и уписани (члан 96.);
  13. ако престане статус студента супротно одредбама члана 102.;
  14. ако не обави лиценцирање и акредитацију (члан 122. до 129.);
  15. ако не води на прописан начин прописану евиденцију (члан 136.);
  16. ако изда диплому на начин супротан члану 138. и 139. и
  17. ако не усклади свој статут и друге опште акте са овим законом (члан 153.).
- (2) Новчаном казном од 500 до 3.000 КМ казниће се одговорно лице у високошколској установи за прекршај из става 1. овог члана.
  - (3) Новчаном казном од 1.000 до 1.500 КМ казниће се физичко лице за прекршај из става 1. тачке 3. овог члана.
  - (4) Примјена одредби из ст. 1., 2. и 3. овог члана не искључује обавезност примјене других управних мјера и радњи прописаних овим законом и другим прописима.

XIV – ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Признавање стечених звања

Члан 143.

(1) Лица која су стекла одређена научна и стручна звања задржавају право њиховог коришћења у складу са прописима према којима су их стекли.

(2) Лица из става 1. овог члана могу тражити од високошколске установе у којој су стекли та звања да им у поступку и под условима предвиђеним овим законом и Статутом високошколске установе, односно њене организационе јединице изда исправу (увјерење или диплому) о еквиваленцији прије стеченог академског назива с новим академским називима.

(3) Ако је установа (универзитет, факултет, умјетничка академија, висока школа, виша школа) на којој је стечено научно и стручно звање престала са радом, Министарство ће одредити високошколску установу која ће поступити у складу са ст. 2. овог члана.

(4) Лица из става 1. овог члана имају право и на издавање додатка дипломи.

Члан 144.

Докторат наука стечен према прописима који су били на снази прије ступања на снагу овог закона истовјетни су са докторатима наука стеченим према овом закону, па особе које су их стекле имају иста права као и особе које су докторат наука стекле према овом закону.

Статус наставника и сарадника

Члан 145.

(1) Лица изабрана у академска звања (наставници и сарадници) која та звања имају на дан ступања на снагу овог закона, задржавају та звања.

(2) Ако овај закон или прописи који су важили прије његова ступања на снагу за затечена звања или радна мјеста захтијевају реизбор или избор у више звање, реизбор или поступак избора у исто звање биће спроведен у року који је предвиђен прописом према којем је избор извршен уз задржавање звања до времена на које су бирани. Уколико тим прописом није предвиђен рок, избор или реизбор биће спроведен у року предвиђеним овим законом и који се рачуна од дана његовог ступања на снагу. У сваком случају, реизбор или избор биће примијењен према одредбама овог закона.

(3) Избори у академска звања почети према одредбама прописа који су вриједили прије ступања на снагу овога закона биће завршени према тим прописима најкасније у року од годину од дана ступања на снагу овог закона.

(4) Просвјетна инспекција спровешће надзор над законитошћу избора наставника и сарадника на свим високошколским установама у року од годину од дана ступања на снагу овог закона

(5) Наставнику и сараднику за кога се утврди да нема избор или реизбор у складу са законом, престаје радни однос.

Статус студената

Члан 146.

(1) Студенти уписани на додипломски и постдипломски студиј на дан ступања на снагу овог закона имају право да заврше студиј према наставном програму и условима који су важили приликом уписа у прву годину студија и да стекну одговарајући стручни, односно научни назив према прописима који су вриједили прије ступања на снагу овог закона.

(2) Високошколске установе могу ограничити трајање права на завршетак студија према ставу 1. овога члана на одређени број година, али не на мањи број година од онога који је студенту остало до завршетка студија према програму према којем је почео студиј увећан за двије године.

(3) Након увођења студија према овом закону студенти из става 1. овог члана који не доврше студиј према старом студијском плану и програму могу студиј наставити према овом закону и на њему утемељеном наставном програму у складу са статутом високошколске установе.

(4) Студенти из става 1. овог члана могу се укључити у студијске програме који се организују у складу са овим законом, на начин и под условима утврђеним статутом високошколске установе.

Члан 147.

(1) Студенти којима је на темељу пријашњих прописа одобрена тема за израду докторског рада без докторског студија, имају право одбране докторског рада и стицања доктората наука према прописима који су вриједили до ступања на снагу овог закона у року од пет година.

(2) Министарство ће у року од мјесец дана од ступања Закона на снагу,

донијети акт којим ће се утврдити стицања академског звања доктора у високошколским установама које су испуњавале услове за додјелу тог звања према прописима који су важили прије усвајања овог закона.

Статус високошколских установа

Члан 148.

(1) Високошколске установе које су прије ступања на снагу овог закона добиле дозволу за рад Министарства, сматрају се лиценцираним и акредитованим, даном ступања на снагу овог закона. Факултети из става 1. овог члана који нису чланице универзитета, дужни су да промијене статус у року од годину дана од ступања овог закона на снагу. Факултет ће добити сагласност надлежног министарства да настави рад као универзитет или висока школа, у року од три мјесеца од дана подношења новог статута или промијењеног статута којим је утврђена организација у складу са чланом 12. овог закона.

(2) Високошколска установа која је организовала постдипломски студиј за стицање научног степена магистра наука, да би могла да заврши почети студиј, дужна је да у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона, испуни услове за акредитацију и добијање лиценце за други циклус, прописане овим законом и подзаконским актима донесеним на основу њега.

(3) Високошколска установа може организовати трећи циклус (докторске студије) када добије акредитацију и лиценцу у складу са овим законом и подзаконским актима донесеним на основу њега.

Статус одјељења ван сједишта

Члан 149.

(1) Сва одјељења ван сједишта, која имају високошколске установе (универзитети, факултети) престају са радом до 01. септембра 2006. године, ако не добију посебно одобрење Министарства за рад ван сједишта.

(2) Просвјетна инспекција ће по службеној дужности забранити рад високошколској установи (универзитету, факултету) која обавља рад супротно ст. 1. овог члана.

(3) Високошколска установа којој буде забрањен рад према ст. 2. овог члана, губи лиценцу и акредитацију утврђене у ст. 1. у чл. 148. овог закона.

Статус виших школа

Члан 150.

(1) Више школе које су добиле рјешење о испуњености услова за почетак рада и обављање дјелатности до ступања на снагу овог закона настављају да раде, али без могућности уписа нових студената последије школске 2006/2007. године.

(2) Виша школа је дужна да поднесе захтјев за промјену статуса најкасније у року од годину дана.

(3) Виша школа која добије сагласност надлежног министарства наставља да ради као високошколска установа, у складу са дозволом за рад.

Члан 151.

(1) Студенти уписани на више школе и студијске одсјеке у двогодишњем трајању прије ступања на снагу овог закона имају право да заврше почети студиј по наставном плану и програму који је важио у вријеме њиховог уписа, у року који је утврђен статутом тих установа.

(2) Наведене установе могу ограничити трајање права на завршетак студија према ставу 1. овог члана на одређени број година, али не на мањи број година од онога који је студенту остало до завршетка студија према програму према којем је почео студиј увећан за двије године.

Примјена одредби о финансирању

Члан 152.

У прелазном периоду, од ступања овог закона на снагу до 30. септембра 2007. године, факултети који већ имају статус правног лица у складу са садашњим прописима могу тај статус задржати независно од високошколске установе, а јавни факултетети не могу стварати финансијске обавезе изван назначеног прелазног периода.

Рок за доношење подзаконских прописа

Члан 153.

Прописи за спровођење овог закона из чл. 7. ст. 6, чл. 18. ст. 5. и чл. 138. ст. 4, донијеће се најкасније у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 154.

Високошколске установе ће ускладити своје статуте и друге опште акте из чл. 26. ст. 4, чл. 41. ст. 2, чл. 42. ст. 6, чл. 47. ст. 3, чл. 82. ст. 2. и чл. 101. ст. 4, нужне за усклађивање своје организације с овим законом у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 155.

Овај закон не односи се на теолошке факултете, високе теолошке школе и теолошке академије и Високу школу унутрашњих послова. Ове институције и Висока школа унутрашњих послова могу бити у саставу универзитета, што се регулише посебним уговором.

Члан 156.

Интегрисање високошколских установа и организација студија завршиће се према одредбама овог закона најкасније до 1. октобра 2007. године.

Члан 157.

Закон којим ће се уредити финасирање јавних високошколских установа ће се донијети у року од 6 мјесеци од дана ступања овог закона на снагу.

Примјена појединих одредби

Члан 158.

Високошколске установе су дужне до 1. октобра 2007. године у складу са овим законом:

- а) ускладити своју организацију;
- б) донијети нове наставне планове и програме, односно студијске програме;
- в) увести ECTS систем и примјенти одредбе које се односе на циклусе високог образовања.

Престанак важења

Члан 159.

Ступањем на снагу овог закона престају да важе Закон о Универзитету ("Службени гласник РС" бр.12/93, 14/94, 99/04 и 92/05) и Закон о вишим школама ("Службени гласник РС", број 13/94).

Ступање закона на снагу

Члан 160.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-1065/06
Датум: 19. јула 2006. године

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

мр Игор Радојичић